

Κεφάλαιο 9. Συμβατότητα και Συνάφεια Στόχων της ΕΣΑΟΚ με τις ευρωπαϊκές και εθνικές Πολιτικές

9.1 Συμβατότητα Στόχων με την Πολιτική Συνοχής της ΕΕ.

Οι Στόχοι που έχουν τεθεί για την Ανάπτυξη του Τρόδους θα πρέπει να είναι συμβατοί με ευρύτερες αναπτυξιακές στρατηγικές οι οποίες σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν την κατεύθυνση των κατά περίπτωση επιλογών, είτε λόγω της χρηματοδοτικής συνδρομής, είτε λόγω της θεσμικής υποχρέωσης. Για να εξετασθεί η συμβατότητα αυτή, στην συνέχεια αναλύονται οι βασικές αναπτυξιακές στρατηγικές που επηρεάζουν την περιοχή και γίνεται μια προσπάθεια τεκμηρίωσης της συνάφειας των στρατηγικών επιλογών για το Τρόδος.

Ως βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο, αλλά και ως κύρια αναπτυξιακή επιλογή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Πολιτική Συνοχής έχει θεσπίσει **11 θεματικούς στόχους** που στηρίζουν την ανάπτυξη για την περίοδο 2014-2020. Οι θεματικοί αυτοί στόχοι καλύπτουν όλα τα πεδία παρέμβασης μιας αναπτυξιακής πολιτικής.

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2. Βελτίωση της πρόσβασης σε τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), και χρήση και ποιότητα αυτών
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ
4. Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, και προώθηση της αποδοτικής χρήσης πόρων
7. Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και βελτίωση των υποδομών δικτύων
8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης, και στήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και όλων των διακρίσεων
10. Επενδύσεις στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση
11. Βελτίωση της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης

Για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2021-2027 η νέα Πολιτική Συνοχής συμπυκνώνει τους παραπάνω **11 στόχους σε 5**:

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη χωρίς ανθρακούχες εκπομπές, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
3. Μια πιο συνδεδεμένη Ευρώπη, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα

4. Μια πιο κοινωνική Ευρώπη, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη

5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.

Θα πρέπει τέλος, να αναφερθεί ότι ενώ σε επίπεδο γενικών στόχων και προτεραιοτήτων τόσο η Κοινή Αγροτική Πολιτική, όσο και η Κοινή Αλιευτική Πολιτική έχουν τους δικούς τους ξεχωριστούς στόχους, σε διαχειριστικό-προγραμματικό επίπεδο οι στόχοι είναι κοινοί με την Πολιτική Συνοχής, καθώς η διάθεση απλούστευσης των διαδικασιών στην Ευρωπαϊκή κλίμακα καθιστά αναγκαία την θέσπιση ενιαίων κανόνων.

Παρακάτω εξετάζεται η συνάφεια των θεματικών στόχων της τρέχουσας (2014-2020) και της επόμενης (2021-2027) προγραμματικής περιόδου με τους επιλεχθέντες στρατηγικούς και τακτικούς στόχους της Στρατηγικής για την Ανάπτυξη του Τρόδους. Για να θεωρηθεί ότι ένας στόχος (Στρατηγικός ή Τακτικός) έχει τεθεί αποτελεσματικά θα πρέπει να έχει άμεση συνάφεια με έναν ή περισσότερους θεματικούς στόχους, ενώ η έμμεση συνάφεια ενισχύει την αλληλεπίδραση των προτεινόμενων παρεμβάσεων προς το τελικό ζητούμενο που είναι η Ανάπτυξη του Τρόδους. Επίσης, κάποιοι στόχοι για το Τρόδος είναι πιο ειδικοί και πιθανό να μην έχουν άμεση και έμμεση συνάφεια με κάποιους από τους θεματικούς στόχους της Πολιτικής Συνοχής. Το γεγονός αυτό δεν τους καθιστά προβληματικούς και δεν προσδιορίζει ανάγκη αναδιατύπωσης, απλώς αναδεικνύει την “Τομεακή” προσέγγιση κάποιων στόχων.

1ος Στρατηγικός Στόχος: Τρόδος: τόπος με πόρους αναγνωρισμένης αξίας	<u>Τακτικός στόχος 1.1 :</u> Ανάδειξη της ποιότητας και της ταυτότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών
	<u>Τακτικός Στόχος 1.2:</u> Βελτίωση των ανθρώπινων πόρων και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και προώθηση διατομεακών συνεργασιών

Συνάφεια 1^{ου} Στρατηγικού Στόχου και Τακτικών Στόχων του με θεματικούς στόχους 2014-2020

Τακτικοί στόχοι	Θεματικοί στόχοι Πολιτικής Συνοχής : 2014-2020										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	+	++	++	+	+	+		++	+	+	
1.1	+	++	++	+	+	+		+	+	+	
1.2	+	++	++	+	+	+		++	+	+	

++άμεση, +έμμεση

Συνάφεια 1^{ου} Στρατηγικού Στόχου και Τακτικών Στόχων του με θεματικούς στόχους 2021-2027

Τακτικοί στόχοι	Θεματικοί στόχοι Πολιτικής Συνοχής : 2021-2027				
	1	2	3	4	5
1	++	+		++	+
1.1	++	+		++	+
1.2	++	+		++	+

++άμεση, +έμμεση

Ο 1^{ος} Στρατηγικός Στόχος έχει άμεση συνάφεια όπως είναι προφανές με τους στόχους που συνδέονται με την επιχειρηματικότητα, αλλά και τα ζητήματα ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης. Έμμεση συνάφεια έχει με τους στόχους που συνδέονται με το περιβάλλον και την βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς είναι αναμενόμενο η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας να προσβλέπει σε ένα νέο επιχειρηματικό πρότυπο.

	<u>Τακτικός Στόχος 2.1 :</u>
--	------------------------------

2^{ος} Στρατηγικός Στόχος: Ισορροπημένη προστασία και αξιοποίηση της Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς	Ενιαία αειφορική διαχείριση του Φυσικού Περιβάλλοντος και των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων
	<u>Τακτικός Στόχος 2.2:</u> Διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως ενεργό στοιχείο της τοπικής ταυτότητας και οικονομίας

Συνάφεια 2^{ου} Στρατηγικού Στόχου και Τακτικών Στόχων του με θεματικούς στόχους 2014-2020

Τακτικοί στόχοι	Θεματικοί στόχοι Πολιτικής Συνοχής : 2014-2020										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2		+	+	+	++	++		+	+		
2.1		+	+	+	++	++		+	+		
2.2		+	+	+	++	++		+	+		

++άμεση, +έμμεση

Συνάφεια 2^{ου} Στρατηγικού Στόχου και Τακτικών Στόχων του με θεματικούς στόχους 2021-2027

Τακτικοί στόχοι	Θεματικοί στόχοι Πολιτικής Συνοχής : 2021-2027				
	1	2	3	4	5
2	+	++		++	+
2.1	+	++		++	+
2.2	+	++		++	+

++άμεση, +έμμεση

Αντίστοιχα ο 2^{ος} Στρατηγικός Στόχος έχει άμεση συνάφεια όπως είναι προφανές με τους στόχους που συνδέονται με το περιβάλλον και την βιώσιμη ανάπτυξη. Έμμεση συνάφεια έχει με τους στόχους που συνδέονται με την επιχειρηματικότητα, αλλά και τα ζητήματα ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.

3ος Στρατηγικός Στόχος:	<u>Τακτικός Στόχος 3.1:</u>
--------------------------------	-----------------------------

Ελκυστικό πλαίσιο ζωής σε ένα λειτουργικό πολυκεντρικό οικιστικό δίκτυο	Βελτίωση των βασικών τεχνικών, περιβαλλοντικών και μεταφορικών υποδομών
	<u>Τακτικός Στόχος 3.2:</u> Αναβάθμιση της ποιότητας και χωρική αναδιοργάνωση των κοινωνικών και πολιτιστικών υπηρεσιών
	<u>Τακτικός Στόχος 3.3:</u> Βελτίωση της οικιστικής και χωροταξικής οργάνωσης

Συνάφεια 3^{ου} Στρατηγικού Στόχου και Τακτικών Στόχων του με θεματικούς στόχους 2014-2020

Τακτικοί στόχοι	Θεματικοί στόχοι Πολιτικής Συνοχής : 2014-2020										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3		+	+	+	++	++	++	++	++	+	+
3.1		+	+	+	++	++	++				
3.2			+					++	++	+	+
3.3		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

++ άμεση, +έμμεση

Συνάφεια 3^{ου} Στρατηγικού Στόχου και Τακτικών Στόχων του με θεματικούς στόχους 2021-2027

Τακτικοί στόχοι	Θεματικοί στόχοι Πολιτικής Συνοχής : 2021-2027				
	1	2	3	4	5
3	+	++	++	++	+
3.1	+	++	++	+	+
3.2	+	+	+	++	+
3.3	+	+	+	+	+

++άμεση, +έμμεση

Ο 3^{ος} Στρατηγικός Στόχος έχει άμεση συνάφεια με τους στόχους για τις υποδομές και το περιβάλλον και την κοινωνική ενσωμάτωση και το ανθρώπινο δυναμικό. Έμμεση συνάφεια έχει με τους στόχους που συνδέονται με την επιχειρηματικότητα, αλλά και την βελτίωση του θεσμικού συστήματος.

9.2 Συνάφεια των Στόχων με Εθνικές Πολιτικές

Λαμβάνονται υπόψη:

- οι εθνικές μεταρρυθμίσεις και στρατηγικές της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίες έχουν δρομολογηθεί ή βρίσκονται σε διαβούλευση και επίκειται η εφαρμογή τους και οι οποίες αφορούν και το Τρόδος: Υγεία, Εκπαίδευση, Διαχείριση Υδατικών Πόρων, Τουρισμού,
- ο σχεδιασμός των Υπουργείων μέσω των τομεακών στρατηγικών τους

Η συνάφεια αξιολογείται με βάση τις πολιτικές της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 επειδή οι στόχοι της επόμενης περιόδου 2021-2027 δεν έχουν ακόμη επίσημα καθορισθεί. Ωστόσο, εκτιμάται ότι οι διαφορές των στοχεύσεων των δύο περιόδων δεν θα είναι σημαντικές.

Σε ότι αφορά τη συμπληρωματικότητα των στόχων της Στρατηγικής για την Ανάπτυξη του Τρόδους σε σχέση με άλλες πολιτικές, αναλύονται παρακάτω οι συμπληρωματικότητες των στόχων – σε επίπεδο τακτικών στόχων – με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, τα δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 καθώς και άλλες εθνικές πολιτικές.

1^{ος} Στρατηγικός Στόχος:

Τρόδος: τόπος υψηλής προστιθέμενης αξίας της οικονομίας

Τακτικός στόχος 1.1 :

Ανάδειξη της ποιότητας και της ταυτότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών

- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:
  - *Θεματική Προτεραιότητα 1:* Προώθηση της μεταφοράς γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία, δασοπονία και τις αγροτικές περιοχές
  - *Θεματική Προτεραιότητα 2:* Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων γεωργίας και ενίσχυση της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων
  - *Θεματική Προτεραιότητα 3:* Προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία
- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020:
  - *Άξονας προτεραιότητας 1:* Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας
- Εθνική Στρατηγική για τη Νεολαία 2017-2022
- RIS3: τομεακές προτεραιότητες «Τουρισμός» και «Γεωργία – Τρόφιμα»
- Εθνική Δήλωση Πολιτικής για την Επιχειρηματικότητα
- Εθνική Στρατηγική για τον Τουρισμό

Τακτικός Στόχος 1.2:

Βελτίωση του ανθρώπινου πόρου και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και προώθηση διατομεακών συνεργασιών

- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:
  - *Θεματική Προτεραιότητα 1:* Προώθηση της μεταφοράς γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία, δασοπονία και τις αγροτικές περιοχές
  - *Θεματική Προτεραιότητα 2:* Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων γεωργίας και ενίσχυση της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων
  - *Θεματική Προτεραιότητα 3:* Προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία
- ΕΠ Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή 2014-2020:
  - *Άξονας Προτεραιότητας 1:* Βελτίωση Προοπτικών Απασχόλησης του Ανθρώπινου Δυναμικού
- Δήλωση Πολιτικής: Ενισχύοντας το Επιχειρηματικό Οικосύστημα στην Κύπρο
- RIS3: τομεακές προτεραιότητες «Τουρισμός» και «Γεωργία – Τρόφιμα»
- Σχέδιο Δράσης για τη Βελτίωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου στη Κύπρο
- Εθνική Στρατηγική για τον Τουρισμό

2^{ος} Στρατηγικός Στόχος:

Ισορροπημένη προστασία και αξιοποίηση της Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τακτικός Στόχος 2.1:

Ενιαία αειφορική διαχείριση του Φυσικού Περιβάλλοντος και των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων

- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:
  - *Θεματική Προτεραιότητα 4:* Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από την γεωργία και τη δασοκομία.
  - *Θεματική Προτεραιότητα 5:* Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της μεταστροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος
- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020:
  - *Άξονας Προτεραιότητας 3:* Μείωση Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα και Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
  - *Άξονας Προτεραιότητας 4α:* Προστασία του Περιβάλλοντος και Αποδοτική Διαχείριση των Πόρων
- Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα στην Κύπρο (2012)

- RIS3: τομεακή προτεραιότητα «Ενέργεια» και γενική προτεραιότητα «Αειφορία – Περιβάλλον».
- Συμπληρωματικότητα με το πρόγραμμα δράσεων του Τμήματος Δασών και του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας.

Τακτικός Στόχος 2.2 :

Διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως ενεργό στοιχείο της τοπικής ταυτότητας και οικονομίας

- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:
  - *Θεματική Προτεραιότητα 6:* Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές
- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020:
  - *Άξονας Προτεραιότητας 4β:* Διαχείριση Φυσικών και Πολιτιστικών Πόρων
- Εθνική Στρατηγική για τη Νεολαία 2017-2022

3^{ος} Στρατηγικός Στόχος:

Ελκυστικό πλαίσιο ζωής σε ένα δομημένο οικιστικό περιβάλλον

Τακτικός Στόχος 3.1:

Βελτίωση των βασικών τεχνικών, περιβαλλοντικών και μεταφορικών υποδομών

- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020:
  - *Άξονας Προτεραιότητας 2:* Προώθηση της Χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών
  - *Άξονας Προτεραιότητας 4α:* Προστασία του Περιβάλλοντος και Αποδοτική Διαχείριση των Πόρων
  - *Άξονας Προτεραιότητας 5:* Προώθηση Βιώσιμων Μεταφορών
- Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (2015)

Τακτικός Στόχος 3.2:

Αναβάθμιση της ποιότητας και χωρική αναδιοργάνωση των κοινωνικών και πολιτιστικών υπηρεσιών

- Νέο ΓεΣΥ
- Μεταρρύθμιση Παιδείας
- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:
  - *Θεματική Προτεραιότητα 6:* Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

Τακτικός Στόχος 3.3:

Βελτίωση της οικιστικής και χωροταξικής οργάνωσης

- Σχέδιο Συμπλεγματοποίησης των Κοινοτήτων